

dicit Plinius. Sues altitudine, robore, & celeritate præstantes, à quibus, qui non adsueverit, non minus quam à lupo periculi, Strabo. Hinc optimas pernas eos habere, Athenæum recte scripsisse, quis ibit inficias? earumque tantam multitudinem, auctore eodem Strabone, ut non tantum Romæ, sed & plerisque Italiæ locis supeditent. Lepores permagnos hic esse, ex Varone de Lingua Latina, observo. apud quem quoque lanæ Callicanæ memoria; quam asperam dicit Strabo. Onocrotalus avis hic versus Septemtrionem ad Oceanum, si fides antedicto Plinio: & ibidem salmo fluviatilis, atque in Oceano physter marinum animal, ingentis columnæ modo se attollens, altior navium velis, diluviem quamdam eructans: Nereides quoque, item elephanti & arietes marini, eodem auctore. In Arari flumine, ut habet ex Callisthene Stobæus, nascitur magnus quidam piscis, clupea nominatus ab incolis, qui crescente Luna albus, decresciente eadem nigrescit: & corpore nimium aucto, à propriis spinis interimitur. In hujus piscis capite lapis repetitur, similis grani salis (micæ thuris, habet Plutarchus de Montib.) qui optime facit ad quartanas, sinistro lateri corporis adligatus decresciente Luna. clopiam, hunc piscem nominat Glycas, ex Anastasio: scolopidon, dictus Plutarchus. At quis credat ranarum fecundam numerositatem tantam; tantam inquam ut ea civitatem pulsaverit? fidem tamen hujus facit ex Varrone jam sæpius adductus Plinius. & auget hanc Trogius 15, qui & simile accidisse Abderitis adserit.

Sed ad alia plura hujus regionis admiranda veniamus. atque primum ad fossiles pisces, de quibus Pomponius: Salsulæ fons, non dulcibus, sed salcioribus quam marinæ sunt, aquis defluens: (in Gallia Narbonensi.) Iuxta campus minuta arundine gracilique perviridis, ceterum stagno subeunte suspensus. Id manifestat media pars ejus, quæ abscissa proximis, velut insula natat, pellique se atque attrahi patitur: quin & ex iis quæ ad imum perfossa sunt, suffusum mare ostenditur. Vnde Grajiis, nostrisque etiam auctoribus, verine ignorantia, an prudentibus etiam, mandacii libidine, visum est tradere posteris; in ea regione piscem è terra erui, qui ubi ex alto hucusque penetravit, per ea foramina ictu captantium interfectus extrahitur. Inter Grajos, quorum fidem hic elevat Pomponius, annumerandi Strabon & Athenæus. tradit enim ille libro IV, circa Ruscionem fluvium (in hac descripta à Pomponio continentia) lacum esse propinquum; ac paulo supra mare locum aquosum, plenum Salinarum; huncque fossiles habere mugiles sive cestreos: Vbi enim, inquit, duos aut tres pedes foderis, immisso in aquam limosam tridente, configere licet piscem eum justæ magnitudinis. is alitur limo, sicut anguillæ. Sic ille. Athenæus autem lib. VI, ex Polybii 34, ait: Iuxta Pyrenæos montes Narbonam usque campos esse, per quos Iliberis & Ruscio fluvii decurrunt, ac in iis campis, fossiles quos

Gallia.

vocant pisces reperiri. Ejus namque loci solum tenue esse; ac subnascente multo gramine herbosum: sub eo vero, cum ad duos tresve cubitos arenosa terra sit, quam admovent aquam fluvii, labi, & cum effusa illa pisces sub terra meantes pabuli causa, quod radicibus graminis impense delectentur, subterraneis piscibus universam oram illam replere, quos egesta humo capiunt. atque hunc piscandi modum hætenus hoc loco perdurare, annotavit ad Athenæum suum Daclechampsius. Crediderim historiolum quam literis mandavit Aristoteles in Admirandis, huc referri quoque posse. ubi tradit, in finibus Massiliensium, circa Ligusticum, lacum esse, qui ebulliens effususque, piscium multitudinem immensam, veri fidem superantem, ejiciat, &c. Plinius I, cap. 17 dicit, quod in hac eadem Narbonensi provincia, coitus tempore, è vivariis marem, linea longinqua per os ad branchias religata, emissum in mare, eademque linea retractum, feminæ sequantur ad litus, rursus feminam mares. In hac eadem provincia, eodem Plinio teste, lib. XVI, cap. 22, nobilis fons Orge nomine est: in eo herbæ nascuntur in tantum expetite bubus, ut mersis capitibus totis eas quærant. Eodemque testante libro XXX, cap. 2, Tungri Galliæ civitas fontem habet insignem, plurimis bullis stellantem, ferruginei saporis: quod ipsum non nisi in fine potus intelligitur. Purgat hic corpora; tertianas febres discutit; calculorumque vitia. Eadem aqua igne admoto turbida, fit, ac postremo rubescit. Eadem Narbonensis circa Gratianopolim habet, ut describitur à Divo Augustino, de Civitate Dei, fontem similem illius qui est in Epiro, ut qui facies exstinguit ardentes, & accendit extinctas. Lacus est, qui duorum corvorum dicitur, auctore Artemidoro, ad oram Oceani, in quo duos corvos apparere ait; qui dexteram alam habent albicantem; eoque accedere quibus aliquid controversiæ est, & in sublimi loco posita tabula, utrumque pro se liba projicere, corvos advolantes altera vorare, altera dissipare: obtinere autem causam suam eum, cujus liba disjiciuntur. at fabulæ similem judicat hanc historiam Strabo. Heracleam quoque viam sic dictam, habet inter admiranda Aristoteles, quam ex Italia ferunt Celtas Gallos & Celtiberos usque protendi. in qua & Græci & indigenæ transeunt ab incolis observantur, ne quid iis mali forte accadat; quippe quod pœnas pendant, damnumque lege sarciant, in quorum finibus datum fuerit.

Lateres in Massilia fiunt, qui projecti in aqua natant; ut refert Vitruvius. Campum lapideum quoque inter hujus regionis mirabilia nunc describere lubet. Hunc omnes inter Massiliam & Rhodani ostia constituunt. Herculis præliorum memoriam dicit Plinius; ex eo quod Herculem hic dimicantem contra Albionem & Bergionæ Neptuni filios, cum tela ei defecissent, ab invocato Iove adjutum imbre lapidum ferunt: credas pluuisse, adeo multi, & passim, & late jacent.

M m m

Huic